

Brug van Damocles

***het vrezan van
D'n Oetel
en haar bemanning
tijdens de
39ste Zeeuwse Duotocht***

***Marcus Noordermeer en Joost Rövekamp
September 2018***

Vorbereiding

We hebben ons al vroeg ingeschreven voor de Duotocht. Overleg daarover was niet nodig. Het besluit om weer mee te doen was immers al bij het afsluiten van de tocht vorig jaar genomen. Dat was overigens een vroegtijdig afsluiten. Als ik zeg dat dat een traumatische ervaring was overdrijf ik maar een heel klein beetje. Maar het spijt ons dus nog steeds heel erg.

Er was in september 2017 namelijk bar weinig wind. We beschikken over een mooie maar niet zo snelle boot en deze was indertijd ook nog wel wat aangegroeid. Gevolg: de snelheid was de eerste dagen veel te laag om de tocht reglementair uit te kunnen zeilen. Dat resulteerde dus in een DNF op de ranglijst en een vroegtijdige terugtocht naar thuishaven Herkingen.

Enfin, dan ga je dus evalueren wat in de voorbereiding of tijdens de tocht anders gedaan had moeten worden. Uiteraard waren er veel leermomenten van kleine orde. Hadden we beter deze route kunnen nemen in plaats van die? Of hadden we eerst haven 1 en daarna haven 2 moeten doen? Of hadden we beter extra punten kunnen laten liggen en eerst de verplichte binnen moeten halen? Het feit dat de Duotocht altijd anders is dan andere keren maken dit soort zaken onvoorspelbaar en nauwelijks te plannen. Juist tijdens de tocht de scenario's bedenken, improviseren, voors en tegens afwegen en knopen doorhakken is van belang bij de Duotocht. Kortom: Daar zat wel enige, maar niet de belangrijkste voorbereiding in.

De voorbereiding van de techniek is een ander verhaal. Het is geen pretje om last-minute in Vlissingen nog even gauw onder tijdsdruk een flink probleem in het elektrische circuit te analyseren en op te lossen. Wat dan uiteraard niet lukt, waardoor je 's nachts doodmoe in het pikkedonker worstjes staat op te warmen bij het licht van een zaklamp in water uit een jerrycan omdat ook de waterpomp het niet meer doet. Dit jaar moest de elektra dus vooraf op orde zijn. En dat was het!

Maar misschien het meest belangrijke was wel het voorbereiden van het onderwaterschip. Een week voor de start D'n Oetel uit haar nat gehesen en even lekker haar buik vertroeteld. Ontdaan van heel veel flora en de nodige fauna bleek ze bij de 'proefvaart' zeker 1,2 knoop harder te lopen. Hier gaan we absoluut van profiteren! Roeiriemen hebben we weer niet geregeld. Of we daar spijt van gaan krijgen? We verwachten het niet. Er is meer dan voldoende wind voorspeld.

Samenvattend: we hebben voorbereid wat we belangrijk vinden. En verder laten we de situaties over ons heen komen. Wij zijn klaar voor de 39ste Duotocht!

Schoon schip

Vlissingen wacht

Vorig jaar was het ons prima bevallen om vroeg in Vlissingen te zijn. Met gehaast en geren de laatste voorbereidingen treffen is niet goed. Om 9:00 uur vertrek ik uit Beneden-Leeuwen. Echtgenote en dochterlief zullen me via Oude Tonge, waar we Marcus, de schipper ophalen, naar Vlissingen te

brengen waar de boot vorige week al naar toe is gevaren. Als we even na tien in Oude Tonge arriveren heeft de schipper al vers brood gekocht, hij staat dan ook mooi op tijd klaar om direct naar Vlissingen door te kunnen rijden, waar we om 11:00 uur arriveren. De 'uitzwaaiers' gaan een middagje Domburg doen en wij gaan op ons gemakje koffie en de boot gereedmaken. Wat daarbij komt kijken? Water tanken maar niet meer dan nodig. Volle tanks is overdreven. Diesel tanken, maar ook niet meer dan nodig. Er wordt immers alleen gemotord in havengebieden en verder moet er wat diesel in de tank zitten om in noodgevallen een haven aan te kunnen lopen. We besparen wel op gewicht maar niet op veiligheid. Verder: verlichting nogmaals controleren, reddingsvlot op het dek bevestigen, noodsignalen controleren, veiligheidsband en lifelines klaarleggen, grote genua voor kleine fok verwisselen, ankergerie controleren, enfin, alles wat eigenlijk iedereen al weet en standaard doet voor een tocht.

Waar we goed de tijd voor nemen is een brood-met-kroketlunch op het zonovergoten terras van de Klip. Niet goed maar wel heel lekker is het pilsje erbij dat ik me laat smaken. De schipper is verstandiger en houdt het bij alcoholvrije ijs thee. Vervolgens nog even aan de overkant van de straat bij Van de Gruiter een flesje gas kopen.

Als we terugkomen is Willem gevorderd met het uitstellen van de track & trace kastjes en vaantjes.

Wij pikken die voor D'n Oetel op en gaan met het kastje aan de slag dat direct prima werkt. Top! Verder niets anders te doen dan scenario's gissen en voorbereiden en wachten op het laatste avondmaal aan de wal dat ons te wachten staat.

Track & Trace Willem

Scenario's

Er spoken allemaal vragen door onze hoofden: dat de Noordzee verboden gebied is lijkt ons duidelijk met de ZW7. Dat we dus de Westerschelde op zullen gaan (iets dat we de afgelopen keren, met spijt

De Brug van Damocles

achteraf, niet gedaan hebben) is eigenlijk geen vraag meer maar een strak voornemen. Varen we straight naar Hansweert of gaan we met heel harde wind in het pikkedonker op de Westerschelde facultatieve opdrachten vervullen? Blijven we allebei wakker en alert tot morgenochtend? Is ons idee om eerst zo snel mogelijk naar het noorden te varen en dan afzakkend naar Vlissingen de punten te pakken de beste keuze?

En vooral: zal de Zandkreekbrug zondag bij de voorspelde harde wind wel draaien? Stel dat dat

niet het geval is, dan is buitenom terug naar Vlissingen ook geen optie en zal onze Duotocht vroegtijdig finishen voor de drempel van het Veerse Meer.

Dit horrorscenario zal de komende dagen als de **Brug van Damocles** boven onze hoofden hangen.

Briefing

Tegen kwart voor vijf loopt de Klip langzaam vol met hongerig scheepsvolk. Het woord 'jachtlui' komt in me op, maar om me heen kijkend zijn dit niet de dames en heren met witte pantalons en blauwe blazers die langs de havenrestaurants flaneren na een middag borrelen op een glanzend dek; de associatie die dit woord bij mij oproept. Dit zijn zeilers. Mannen en vrouwen die een avontuur tegemoet gaan. Die dodelijk vermoeid aan lieren draaien en aan touwen sjoeren. Die urenlang verkleumd de regen en harde wind trotseren. Die onbekende havens aan doen, gevaarlijke ondieptes tegemoet varen en niet vermoede stromen trotseren. Scheepsvolk dus!

Klipse nasi-saté

De laatste vraag moet nog beantwoord worden: Saté met friet of saté met nasi? Wij kiezen voor nasi en laten het ons smaken!

Zeilaanwijzingen

Na het eten neemt Sal het woord en krijgt, niet vreemd want iedereen is vol spanning, direct de aandacht en de zaal stil. De Duotochtorganisatie wordt voorgesteld en krijgt een welgemeend en -verdiend applaus. Want het team dat dit organiseert is dé pijler onder het succes van de Duotocht! De theorie achter 'hoe breng je slecht nieuws' wordt volgens het boekje toegepast. Dat de Noordzee verboden zou zijn was voor iedereen al overduidelijk. Dat de Westerschelde óók vermeden moet worden had niemand verwacht. De zaal wordt onrustig. Roezemoes wordt rumoer. De briefier herneemt de regie. De zaal accepteert de mededeling gelaten, maar met begrip en respect voor dit besluit. De primaire conclusie voor iedereen is: met de blauwe golf van 18:42 uur met z'n alleen het kanaal op richting Veere. En dan verder zien.

Een uitermate goede suggestie is om de zeilaanwijzingen vooraf uit te delen. Dan kan iedereen goed meelesen en -schrijven.

De zeilaanwijzingen worden toegelicht en veel vragen worden gesteld, waarbij de nadruk continu ligt op veiligheid en haalbaarheid. De Duotocht is bedoeld om grenzen te verleggen maar niet om onnodige risico's te lopen. Rode draad: goed zeemanschap gaat boven de Duotochtreglementen. Regels zijn regels, denk aan het motorgebruik in het havengebied, maar als het onveilig wordt dan neem je je verantwoordelijkheid en pas je motorgedrag aan de situatie aan.

Alles is duidelijk. Na een 'goede vaart' vertrekt iedereen naar zijn of haar onderkomen voor de komende dagen. Op het gemakje, want de brug draait toch pas over 3 kwartier. De 39ste Duotocht is begonnen!

Kanaal door Walcheren

18:40 uur. Gepruttel van motoren, boten draaien om elkaar heen en wachten voor de Keersluisbrug op het groene licht. De brugwachter doet zijn of haar werk feilloos en laat iedereen keurig op tijd door. We overpeinzen, met een bak koffie in de hand, wat we op het Veerse Meer zullen doen. Inderdaad direct door naar de Zandreeksluis, of eerst de verplichte Veersemeeropdrachten uitvoeren? We besluiten pas te besluiten of we Oranjeplaat binnen zullen lopen als we daar vlakbij zijn en in kunnen schatten of het kanaaltje 2 richtingen uit bezeild is. Niet bezeild betekent geen tijd verspillen, doorvaren en op de terugweg alsnog Oranjeplaat aan doen. Datzelfde besluit geldt voor het rondje Zandkreekplaat.

Na de Sloebrug zet de Joanna er opeens de sokken in en loopt flink op de meute uit. Laat maar lopen denken we. Die liggen straks voor de brug te wachten op ons. Toch, alsof ons voorgevoel zich doet gelden, zetten we de gashandel ook een stukje verder naar voren. En dat is maar goed ook, want als wij de Sloebrug bij Middelburg naderen gaat deze al open. Wij scheppen wat extra kolen op de vuurplaat en passeren, met de meeste anderen, snel de brug. De achterhoede van het peloton ligt echter te ver achter om deze brugopening te halen. Ons geluk en balen voor zo'n 5 schepen die achter blijven.

De wind lijkt inmiddels flink afgenomen te zijn. Is dat écht zo, of komt dat door de luwte van de bomen en dijk van het kanaal? We weten het niet en houden rekening met een flinke wind op het Veerse Meer. Zo komen we, het is donker inmiddels, in de grote sluis van Veere. Wij gaan rechtsaf richting Zandkreek en zijn benieuwd wat de rest gaat doen. De deuren gaan open, de lijnen gaan los, de zeilen gaan op en na het havenhoofd gaat de motor uit. Zeilen. Rust!

Veerse Meer

Die rust verontrust ons een beetje. Toen we vertrokken stond er een straf windje. Nu is die flink afgenomen. Is dit van korte duur? Of wordt het, net als voorgaande jaren, een typisch Veersemeers kabbeltochtje? We zien het nog even aan tot Oranjeplaat. Besluiten aldaar om niet de haven aan te doen maar wel de kleine fok voor de genua te verwisselen. Dat gaat, ondanks het donker, vlotjes en met 1,5 knoop meer op het log zeilen we gestaag verder.

Veerse Meer

Voor ons gaan de Watertuin en de Joanna. Die lopen een flink eind op ons uit. We gaan ervan uit dat wij een schutting later zullen pakken. Plots zien we de Watertuin op de AIS rare capriolen uithalen. Ze lijken een paar honderd meter voor de Zandkreeksluis plots het roer te hebben omgegooid en op de dijk gevaren te zijn. Later

bleek dit gelukkig niet het geval: een verloren fender die weer opgevist moest worden was de oorzaak van dit gedrag.

Gelukkig maar! Rond 23:30 arriveren we bij de Zandkreeksluis. Achter ons schuiven de Fairwind en Think Different aan. De eerste etappe zit erop.

Oosterschelde

We schutten vlotjes en overleggen intussen welke koers richting het Zijpe we zullen nemen: eerst parallel aan de Zeelandbrug omhoog en dan de Keeten volgen of even oost aanhouden en dan bakboord het Brabants Vaarwater in? We besluiten tot het laatste. Bij het verlaten van de sluis kijk ik nog even om. Die Brug van Damocles ziet er nu onschuldig uit, maar zit me toch niet lekker. Als het Zondag >7 Bft waait... Enfin, nu eerst verder.

We houden samen wacht i.v.m. de mogelijke scheepvaart. Het Brabants Vaarwater is prima bezeild en na de Witte Tonnen Vlije gaat de schipper te kooi. Ook de Keeten, het Mastgat en het Zijpe worden vlotjes genomen. Vaak zeilen we deze richting op aan de 'verkeerde' kant, net buiten de rode betonning. Daar zijn we dan niemand tot last en door de binnenbocht te pakken steel je toch al gauw wat tienden van mijlen. Maar zo midden in de nacht houd ik me keurig aan de regels en vaar goed stuurboord. Dit voelt veilig en is veilig. Ik word door veel beroepsvaart opgelopen en die vaart me keurig aan bakboord voorbij. Bij de Volkeraksluis aangekomen vraag ik de schipper weer even te assisteren. De wind is toegenomen maar nog steeds niet zo hard als we verwacht hadden. Het zeilt lekker door op de genua en het is een mooie nacht!

Volkerak

Ook het Volkerak zeil ik lekker in m'n eentje door. Al is het misschien vreemd: ik ben inmiddels 36 uur in touw maar voel me in het geheel niet moe. De wind waait goed, de stuurautomaat stuurt, ik houd me vooral bezig met de zeilen en het navigeren en dat houdt me alert en wakker. Vooral ook weer de vele scheepvaart op het Volkerak dwingen me continu alert te zijn. Toch raak ik op een gegeven moment in de war. Een eindje na Dintelmond wil ik oversteken om aan bakboord te komen voor de pleziervaart-aanloop van de Volkeraksluis en vind een gat tussen de vele op- en afgaande scheepvaart. Ik stuur naar bakboord, maak een nette gijp en begin de oversteek. Toch opeens veel wit licht schuin voor me waarin ik denk iets groens in te ontwaren. Ik stuur verder stuurboord en dat doet het gevaarte voor me, lijkt het, ook. Ik neem geen risico, stuur terug naar de stuurboordzijde en gijp terug. Na nog eens goed gekeken te hebben en de AIS nogmaals te hebben geraadpleegd blijken hier een paar schepen voor anker te liggen. Gerustgesteld herhaal ik

Volkeraksluis

m'n manoeuvre en steek veilig over.

Vlak voor de sluis maak ik Marcus wakker. Na de sluis zal ik wat gaan slapen, hij mag het eerste stuk op het Haringvliet voor rekening nemen. Tijdens het schutten eten we een boterham en drinken koffie. We hebben nog geen punten maar wel een goed gevoel over de afgelegde afstand. Op het Haringvliet zullen we de eerste punten gaan pakken. Het zal over een uurtje licht zijn en het belooft een mooie zeildag te worden!

Haringvliet

Ik ga te kooi. Slaap licht, maar rust wel. Leuk is dat we een GoPro bij ons hebben om af en toe wat videobeelden te maken. Dat gaat best goed en is leuk om later weer eens terug te kijken. Bij de voorbereidingen hebben we aan veel gedacht, behalve aan een gebruikersinstructie voor die GoPro. Een altijd quasi-angstig ogenblik is het moment dat je onder een brug door vaart en de mast de brug lijkt te raken. De schipper wil de Haringvlietbrugpassage video'en maar drukt (onwetend, dit is hem niet aan te rekenen) op een verkeerd knopje. De brugpassage resulteert in 257 losse foto's in plaats van een video. Ach, dan heeft het thuisfront ook iets om te bekijken straks!

Op het Haringvliet zijn veel punten te halen: Rondje Tiengemeten, Middelharnis, Hellevoetsluis, Aardappelengat en Den Bommel. We stippelen de route uit en dat doen we, blijkt achteraf, niet goed...!

We doen eerst Den Bommel aan. Uiteraard, ik slaap licht, kom ik even de slaapzak uit om te helpen afmeren en een mooi plaatje van de vroege ochtendzonsopkomst te schieten. We leggen een lijntje naar een prachtig gerestaureerd sleepbootje. Een luik daarvan opent zich en een verwilderde bos haar, vermoedelijk net uit de kooi, kijkt ons aan en roept 'Dat is schrikken!' Wij roepen terug dat het nu ontstane beeld voor ons minstens net zo angstaanjagend is en samen met de sleepbootkapitein luiden we lachend de ochtend in. We leggen uit dat we zo weer vertrekken en tellen het restant van de 1^e tien minuten af.

Zonsopkomst Den Bommel

Na Den Bommel wordt het Middelharnis. Als we aan komen varen kruipt net de voetgangersbrug over de sluis terug in zijn schulp, we kunnen zonder oponthoud doorvaren en afmeren. Terwijl we de 10 minuten wachten is het tijd voor koffie en een Zeeuwse bolus die, naar blijkt, in Vlissingen is gebakken, naar Beneden-Leeuwen is getransporteerd, daar bij de Jumbo is verschalkt en weer mee terug is genomen naar Vlissingen om vervolgens dus in het Zuid Hollandse Middelharnis aan zijn einde te moeten komen. Dat had deze bolus nooit kunnen bevroeden.

Na Middelharnis met een goede wind, slechts een paar keer kruisen, het Aardappelengat door waarna we afvallen naar Hellevoetsluis waar we om 10:35 uur vastmaken. Inmiddels al 7 punten bijgeschreven en we zijn trots dat het zo goed gaat!

Na Hellevoetsluis varen we terug *langs* de Beningen naar Tiengemeten en daar beseffen we, veel te laat dus, onze tactisch verkeerde keuze. We hadden eerst het rondje Tiengemeten moeten doen en daarna pas Den Bommel en de rest. Hier gaat veel tijd mee verloren. Maar dat is napalaveren, nu niets meer aan te doen. Langs de noordkant van Tiengemeten gaat 't gestaag. Aan het einde van het eiland valt het weer vies tegen dat de boei gerond moet worden die vlakbij de brug ligt. Da's écht een onnoemelijk eind buiten het eiland, maar regels zijn regels en daar houden we ons aan. Dan weer terug langs de zuidkant van Tiengemeten en naar de Beningen. Het gaat gelukkig vlot allemaal met deze wind. De tactische fout vergeten we dan ook snel en we koersen snel naar de monding van de Beningen. Het gaat lekker zo. Hier doen we het voor!

Beningen en Spui

De monding van de Beningen hebben we strak te pakken en we zwieren zo het spui op. De stroom staat tegen, dat beseffen we terdege, maar we verwachten met deze zuidwestenwind toch wel wat verheid te kunnen maken. En dat klopt: we zijn zo in Blinckvliet. We maken een praatje met de Havenmeester die ervaring heeft met de Duotocht van het Haringvliet. Hij vertelt dat ze vroeger ook regelmatig op de Westerschelde kwamen maar dat daar eens een minder prettige ontmoeting was met Rijkswaterstaat, waarna de Westerschelde uit de tocht geschrapt is. Toch jammer, we leven met de havenmeester mee. Enfin, geen tijd om verder te praten. Door moeten we!

Terwijl wij Blinckvliet verlaten komen achter ons drie andere Duotochters opdoemen. Wij zetten het grootzeil en bomen de genua uit en lopen met een flinke 6,5 knopen over het water, slechts 4 over de grond, naar het noorden. Het spui slingert, we grijpen dan ook regelmatig en de fokkeboom staat dan weer aan bakboord, dan weer aan stuurboord. Even best druk dus, maar wat is het toch mooi varen op deze rivier! We naderen de Queen Jacqueline die, als ze tweeëneenhalve keer haar huidige lengte zou hebben, geen pont maar een brug zou zijn geweest. De pontbaas geeft ons voorrang en daar zijn we hem dankbaar voor want met de grote zeilen, fokkeboom en stroom hadden we moeilijk last-minute kunnen vertragen of uitwijken.

Onze trots

Rhoonse Grienden

We vervolgen het Spui en aan de T-splitsing met de Oude Maas wordt in rap tempo het zeilvermogen voor motorvermogen ingeruild. Tussen de drukke scheepvaart door varen we, met het fietspontje Rhoon/Spijkenisse/Oud Beijerland in ons kielzog, richting de jachthaven van Rhoon alwaar we om 16:59 uur afmeren bij de brandstofsteiger. Weer een etappe achter de rug!

Oude Maas en Dordtse Kil

Even later vertellen we de vaarwaterbeheerder per VHF onze intenties en schieten de Oude Maas weer op. We houden zo veel mogelijk stuurboord en laten veel binnen- en zeevaart aan ons voorbij trekken. Zeevaart past in het perspectief van de zee. Maar als zo'n schip zich op dit 'riviertje' begeeft krijg je echt ontzag voor de grootte van de schepen en de stuurmanskunsten, als met zo'n 13 knopen door deze rivier gebanjerd wordt. Mooi!

Oplopers op de Oude Maas

We houden contact met de VHF scheepvaartkanalen, gaan de Dordtse Kil op en vinden na een poosje de Vluchthaven Zuid. We gooien een lijn om een paal en klokken. Een heel vriendelijke jachteigenaar zien we vanaf de jachtensteiger het hele eind naar ons toe lopen. Op roepafstand wijst hij ons op het bestaan van deze jachtensteiger. We bedanken hem maar vertellen dat we zo weer weg zijn. De man is te ver weg om hem te zien fronsen, maar dat heeft hij ongetwijfeld gedaan. Hij vangt zijn wandeling terug aan en wij gooien los voor het laatste stuk Kil. Vanaf het Hollands Diep komt ons de Pinta tegemoet. Die doen het rondje andersom, ook prima! Een vriendelijke groet in het schemerdonker en ieder vervolgt zijn weg.

Hollands Diep

Ik ga te kooi, de schipper neemt het Hollands Diep voor rekening. Met de afspraak dat als het éffe tegen zit, direct alle hens aan dek geroepen wordt. Want de wind zit wat tegen en kruisen aan de noorzijde van het Hollands Diep vergt nogal wat inspanningen, zeker in het donker. Maar Marcus maakt geen gebruik van de sluimerende hulp: het Hollands Diep is nèt in één rak te varen en pas vlak voor de aanloop naar de Volkeraksluizen word ik wakker. De wind is inmiddels flink aangewakkerd. Ik ben mooi op tijd uit de kooi om samen de sluis te nemen. We twijfelen of het Volkerak veilig te varen is met de harde wind pal tegen in de nacht maar besluiten in ieder geval na de sluis even af te meren en de genua voor de kleine fok te vervangen. We pikken in de sluis ondanks de stevige wind netjes zonder problemen de bolders. We worden hier eenzaam geschut. Dat is wel eens anders geweest! Als we uitvaren ligt er een grote binnenvaarder te wachten om de sluis in te varen. We ontwijken hem, leggen aan voor de fokwissel en overleggen wat we doen. Bij de sluis blijven liggen zien we niet zitten maar doorvaren wordt zwaar. Kruisen in het donker met zo'n harde wind (inmiddels, schatten we, dik 7 Bft) is hier sowieso een tweemansklus. We besluiten gewoon te gaan en als het te zwaar wordt terug te gaan naar Ooltgensplaat. Wat overigens ook geen kattenpis is in het donker met deze wind. We steken een rif in het grootzeil, gooien los, rollen de fok beperkt uit en gaan op pad.

Volkerak

Het valt tegen. Veel water over het dek. Het leigangboord staat 70% van de tijd volledig onder water. De wind is harder dan verwacht. De golven hoger dan we gewend zijn op dit water. Het is donker en dat helpt ook niet om de elementen in het juiste perspectief te plaatsen. We gaan overstag. En nog eens. En nog eens. Van de beroepsvaart hebben we niet heel veel last. Het kost ons alleen af en toe een extra slagje. Het wordt een zware dobber, Marcus besluit dat dit onverstandig is. We overleggen en besluiten terug te gaan naar Dintelmond om minder wind af te wachten.

We gooien het roer om en sjeezen naar de havenmond die we in het donker snel vinden. We passeren de havenlijn om 23:16. Helaas, 4 rode lichten schijnen ons tegemoet. De sluis naar de jachthaven is gestremd en we moeten een plekje in de buitenhaven zoeken. We vinden een grote platbodem, zeker 24 meter lang. Langs zij een zijwaard afmeren is nooit zo handig, kan immers kapot?

Buiswater, Volkerak

We besluiten zo veel mogelijk aan de boeg vast te maken en het zwaard te ontzien. Terwijl we vastmaken komt een dame uit de kajuit (van die platbodem wel te verstaan, niet uit die van ons) die eerst begint te roepen wat we hier in hemelsnaam doen midden in de nacht met dit noodweer. Waarom zoeken we geen haven op? Tja, laat ons dat nu net aan het doen zijn... Vervolgens probeert ze ons ervan te overtuigen dat we niet langs haar pas gelakte zwaard mogen vastleggen. Tja, dat hadden we zelf ook bedacht. Kort gezegd: we zijn niet welkom en we besluiten langs een stalen roestig werkschip te gaan liggen.

Warm welkom in Dintelmond

Niemand die ons tegenhoudt, geen gemopper, we voelen ons welkom. We maken goed vast en besluiten te gaan slapen tot 6:00 uur. Track & Trace laat zien dat ook de (meeste) andere Duotochters een haven opgezocht hebben. Morgen kijken we verder en we vallen als een blok in slaap.

Om 6:00 uur gaat dus de wekker. De wind is niet echt merkbaar afgenomen maar het is licht en dat maakt het allemaal iets vriendelijker. We eten iets, drinken koffie en gooien los.

Met een 2^e rif in het grootzeil en een half ingerold fok schieten we de haven uit. Het gaat hard. Bar en boos. Maar, net als gisteravond, besluiten we te kijken hoever we kunnen gaan zonder risico's te nemen.

Dat is, blijkt, niet zo ver als we hadden gedacht. Bergen water over de boot. Gestamp in de golven. Regelmatig de grootschoot snel los om koers te kunnen houden. Met alle aandacht en kracht voor de boot maken we een aantal slagen. Na enige tijd wordt door de schipper getwijfeld of we de boot niet teveel aan doen op deze manier en er wordt besloten terug te gaan. Echter niet naar Dintelmond maar naar Ooltgensplaat om nog een puntje te pakken. Daar zijn we snel en we varen, met een continu dieptealarm (ingesteld op 1.5 m) de haven in waar, in de kom, niets meer merkbaar is van de woesternij buiten.

We nemen het er even van. Wat eten, drinken, boot wat opruimen, maar wat zijn nu de plannen? Als we hier de hele dag blijven liggen komen we niet verder. En we hebben nog veel te doen. We beluisteren de stormwaarschuwingen en na 2,5 uur besluiten we er toch weer op uit te gaan.

Transcriptie stormwaarschuwing

En dan herhaalt de geschiedenis zich. Maar we besluiten toch door te varen. Wij kunnen dit wel aan, maar zodra we merken dat D'n Oetel het écht te zwaar krijgen zullen we weer terug gaan. We zetten door, varen voorbij de Galathese haven en komen verder dan we vannacht en vanmorgen gekomen zijn. Maar het blijft zwaar. We wegen risico's af en denken aan wat Sal bij de briefing zei over risico's nemen en grenzen verleggen. Waar ligt de grens tussen risico en grensverleggen? Gelegenheid maakt de dief. Maakt gelegenheid ook de verstandige zeiler?

We besluiten Galathese Haven in te varen en gooien het roer om. Ruime wind valt het allemaal weer mee, maakt het overzichtelijk en doet ons weer logisch en rationeel nadenken. Vlak bij de Galathese haven besluiten wetoch terug te gaan. Of nee, even later tóch weer onze grens te gaan verleggen en tóch weer verder te gaan.

Wat een gedraal en besluiteloosheid! Wéér het roer om, de zeilen strak en door! Kruisen naar de Krammersluizen.

Veel nattigheid maar de boot en bemanning houden zich goed. We naderen de sluis en meren daar veilig af.

Wat een tocht! Maar wat een voldoening ook!

Grevelingen

Het is inmiddels vrijdagmiddag. Vanavond om 22:00 uur gaat de verplichte rustpauze in. We overleggen wat we nog kunnen doen vandaag. Er liggen al enkele boten in Bruinisse, aan de Zuid Grevelingenzijde. Wij vinden het nog wat vroeg om nu al een haven op te zoeken. Met de huidige

Grevelingen van Bommenede naar Herkingen

wind moeten er nog punten gepakt kunnen worden op de Grevelingen om dan op tijd in Bruinisse te zijn voor de rust. We varen op alleen de kleine fok van de Krammersluis naar de Grevelingensluis en dat gaat best snel.

Voor de snelheid missen we het grootzeil niet. Alleen varen we iets minder hoog aan de wind en de overstagmanoeuvre kost meer moeite en tijd: de boot gaat

uiteraard minder snel overstag en pakt het fok eenmaal wind, dan draait de boot ook flink door voor weer opgelooft kan worden. De mindere helling die we maken en het comfortabelere zeilen maken dit wel goed en zo varen we dus onder minimaal zeil naar de Grevelingen.

Beaufort Wind Scale Force	Wind (Knots)	Classification
0	≤1	Calm
1	1 - 3	Light Air
2	4 - 6	Light Breeze
3	7 - 10	Gentle Breeze
4	11 - 16	Moderate Breeze
5	17 - 21	Fresh Breeze
6	22 - 27	Strong Breeze
7	28 - 33	Near Gale
8	34 - 40	Gale
9	41 - 47	Strong Gale
10	48 - 55	Storm
11	56 - 63	Violent Storm
12	64 +	Hurricane

46 knopen wind op de Grevelingen

We schutten snel en zetten koers naar Bommenede. Dat is, met weer alleen het fok, een mooie halve- tot aandewindse koers. Op de marifoon horen we hoe door de reddingsboot van Ouddorp een surfer gered wordt bij Bommenede. Later zien we de reddingsboot ook varen. De surfer blijkt niets te mankeren gelukkig. Goed dat de KNRM er is!

Aangekomen in Bommenede meren we af langs een boot van Staatsbosbeheer. Weer twee puntjes gepakt! De wind is nog steeds hard, zeker 7 Bft maar waarschijnlijk harder met forse windstoten. Ouddorp besluiten we te laten liggen. We gaan naar Herkingen, dat is goed bezeild, en vervolgens naar Bruinisse is het plan.

Buiten Bommenede barst het los. We varen halve wind over bakboord op alleen het half uitgerolde fok. De schipper aan lezijde bij de fokkeschoot, de maat met twee handen aan de helmstok. Plots komt een muur van water en schuim op ons af!

Een mix van regenwater uit de lucht en bruisend Grevelingenwater stort zich over D'n Oetel heen. Ondanks het gemis van het grootzeil wordt de boot enorm loefgierig onder het kleine fokje en wil continu uit het roer lopen. De twee handen aan de helmstok zijn hard nodig. De fokkeschoot moet half los om de druk op de boot te verminderen.

Ik kijk met een schuin oog naar de windmeter en klok 44 knopen wind, de schipper ziet er zelfs 46 op de windmeter. Het duurt 10 minuten, maximaal een kwartiertje, en dan is het ergste voorbij. De regen houdt plotseling op. De Grevelingen heeft nog hoge golven maar het wegwaaiend schuim neemt af. De zon komt achter de donkere wolken vandaan en er ontstaat een prachtige regenboog. We jakkeren met een klapperend klein fokje met ruim 7,5 knopen de Grevelingen over.

Grevelingen van Bommenede naar Herkingen

Helaas denk ik er pas nu aan de GoPro aan te zetten. De videobeelden zullen niet zo spectaculair zijn maar dit stukje zeilen staat voor altijd in onze herinneringen gegrift!

Na korte tijd arriveren we bij de palen die de vaargeul van Herkingen markeren. Er wordt druk gesurft. Spectaculair hard en af en toe een mooie sprong. Deze jongens genieten ook, net zoals wij. We meren af en bekijken dit schouwspel vanaf de steiger. We zien nu ook de Watertuin, afkomstig uit Bruinisse, Herkingen binnen varen. Toevallig om elkaar in ons beider thuishaven te treffen! We roepen wat over en weer. Watertuin blijft in Herkingen overnachten, wij varen nog even naar Bru.

Er komt weer een gigantisch donkere lucht aan en we hopen voor de bui in Bruinisse vast te liggen. Dat doen we dan ook: we zien een mooi plekje aan de kopsteiger van de watersportvereniging waar, toevallig, de dochter van de schipper naar ons staat te zwaaien. Zij doet mee aan 'zeemancipatie', een evenement van de Vereniging van Toerzeilers om vrouwen te enthousiasmeren voor het zeilen en zelfvertrouwen bij te brengen. Zij hebben ook een mooi zeilwekeend uitgezocht!

Wij liggen vast, de reddingsvesten en zeilpakken gaan uit en we starten onze rust om 20:00 uur. Iets té mooi op tijd. We nemen een borreltje en laten de dag nog eens passeren. Wat was dit bijzonder en bijzonder fraai!

Grevelingen na de stormbui

De schipper bereidt een flinke paëllamaaltijd die we ons goed laten smaken. Na het eten bekijken we nog eens goed de weersverwachtingen en maken de balans op van de Duotocht. Het gaat prima! We hebben nog wel veel te doen maar er is geen enkele reden waarom we de Duotocht niet reglementair uit zouden zeilen. Behalve natuurlijk die Brug van Damocles... De windverwachting voor zondag wordt wel spannend!

Morgen gaan we, is het plan, van Bruinisse direct naar Colijnsplaat, dan Kats en Goesse Sas. Vervolgens terug naar Stavenisse waar het dan inmiddels hoogwater is. Dan Tholen en Pietermanskreek en vervolgens weer naar de Zandreeksluis. Dan hebben we zondag alleen nog de Zandkreekplaat en Oranjeplaat verplicht te doen.

We voelen ons goed. We praten en borrelen nog wat na, nemen een douche en gaan gerust te kooi in de wetenschap, nee, de overtuiging dat deze Duotocht voor ons een succes wordt!

Zaterdag

We hadden besloten ruim de tijd nemen om te ontbijten, af te wassen en de zaken voor de dag in orde te maken. De wekker loopt dan ook om 6:30 uur af. De schipper vliegt de kooi uit, trekt het luik open en springt van de boot af. Wat blijkt: doodziek. Darmen niet in orde, maag niet in orde. Alle verschijnselen die bij een forse griep horen manifesteren zich. Dit is niet goed.

Ik eet wat en drink koffie, in de hoop dat het straks wel beter zal gaan met Marcus. Maar dat is niet het geval. Er wordt flink overgegeven en, anders dan de meteorologische, wisselen de fysieke warmte- en koudegolven elkaar snel af. We besluiten dit even aan te zien. Is doorvaren een optie met een zieke aan boord?

Na 1,5 uur is de toestand niet verbeterd. De schipper voelt zich zeer beroerd en voorziet geen verbetering. Na ampel beraad wordt besloten om de tocht te staken. De schipper gaat onder de (scheepjes)wol. Ik meld ons af bij Sal en paai Umoya die richting de Grevelingensluis langs komt varen om het track & tracekastje mee te geven naar Vlissingen.

Bruinisse, zaterdagochtend

Onze Duotocht had prima kunnen eindigen. Maar nu gooit een kolonie vervelende bacteriën of virussen roet in het eten. Ik gooi los en maak de korte oversteek naar Herkingen. Het is afgelopen.

In de loop van de dag ben ik thuis. Ik volg de Duotochters op de track & trace en leef intens mee. Uiteraard ook met de schipper die thuis in zijn mandje ligt. Gemengde gevoelens. De sterren stonden gunstig. Het lot besliste anders. Een abrupt einde van een evenement waar we een jaar naar toe hebben geleefd. Volgend jaar weer een poging. Nu eerst dit verwerken.

Eén troost, al is die schraal: die **Brug van Damocles** heeft ons niet te pakken gekregen. Maar andere onverwachte natuurkrachten wel. De boot was oké, de techniek was goed, de tactiek kon er ook mee door maar de natuur, die eeuwige natuur... wat is die toch onvoorspelbaar...!

Schipper Marcus

Maat Joost